



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

## Universitätsbibliothek Paderborn

**Scala Jacob**

**Lindeborn, Jan**

**Antverpiæ, 1666**

§. 16. De subsidiis Castitatis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-49085](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-49085)

dummodo non expugnet: Arcem oppugnari minime indecorum, sed gloriosum non expugnari: intueri virgineum Joseph, diu quidem & fortiter impugnatum, sed cum gloria victorem: *Et mulier, luxuriae stipendiaria, per singulos dies molesta erat adolescenti, & ille recusabat stuprum*, habet sacer textus. *Gen. 39: 10.*  
 Sit & tua fortitudo insuperabilis, indefessam te praebes militem castitatis: *Cadent à latere tuo mille, & decem millia à dextris tuis, ad te autem non appropinquabit.* *Psal. 90: 7.*

ULTIMUM militis officium est non modò resistere hosti aggredienti, sed eundem invadere: non habere se solum defensivè, sed & offensivè, ut scilicet eum devincat ac ex iniqua possessione deturbet: pateris in te Luxuriae tyrannum? tuâ conniventiam aut etiam iniquissimâ benevolentiam pedem aliquando in te defixit? expugna eum & subjice: *Non regnet peccatum in vestro mortali corpore, ut obediat concupiscentiis ejus.* *Rom. 6: 12.*  
 Concupiscat caro adversus spiritum, sed non praevaleat ac praedominetur, verum spiritu facta carnis mortifica: „ Inter omnia Christianorum pia certamina (habet D. Augustinus) „ sola duriora sunt praelia castitatis, ubi quotidiana „ pugna & rara victoria: gravem castitas sortita est inimicum; fortiatur eadem & te strenuam propugnatricem. *Gal. 5: 7.*  
*Rom. 8: 13.*  
*Serm. 250 de temp.*

## §. XVI.

*De Subsidiis Castitatis.*

**V**irginem Ambrosio dictam indefessam Castitatis Militem, & à nobis §. superiori ad militiam  
 P edo-

ēdoctam, nunc armis instruemus: quid namque fin  
his miles?

- Primum* autem & omnium maximè necessarium  
est ORATIO, quæ protectionem & auxiliare  
Ps. 126:1. Dei manus impleret, *Nisi enim Dominus custodierit*  
*civitatem, frustra vigilat qui custodit eam.* Ideoque  
suppetiæ ejus per illam advocandæ: dicat ergo:  
Psal. 12. *Illumina oculos meos, ne unquam obdormiam in morte,*  
*ne quando dicat inimicus meus prævalui adversus eum.*  
Est quidem in omni animæ conflictu ea necessaria  
suggerente Agonothetâ nostro: *Vigilate & orate* ut non  
Matt. 26:41. *intretis in tentationem*, sed maximè in propugnanda  
castitate: ideoque ab exercitatis in hoc bello semper  
frequentata: *Sci vi quoniam aliter non possem esse con-*  
*tinens*, (& hoc ipsum erat sapientiæ scire, cujus ele-  
Sap. 8:21. *set hoc donum) adii Dominum, inquit Sapiens, & de-*  
*precatus sum illum. Ne magnitudo revelationum ex-*  
*tollat me, datus est mihi stimulus carnis meæ, Angelus*  
*Satanæ, qui me colaphizet: propter quod ter Dominum*  
2 Cor. 12:7, 8, 9. *rogavi, ut discederet à me, scribit illud Vas Electionis*  
*& dixit mihi: Sufficit tibi gratia mea, nam virtus in*  
De Bono *infirmitate perficitur.* Ex quo D. Augustinus  
Viduitatis *„Orate vigilanter atque ferventer, ut adjutorio de-*  
c. 23. *„teræ excelsi & abundantia misericordissimæ grati-*  
*„Domini, & perseveretis in eo quod estis, & profi-*  
*„ciatis ad id quod eritis. S. Chrysostomus ( qui ad*  
*bi Orationem Virginitatis sigillum & castitatis num-*  
*cem inscripsit) etiam ad Virginem Deiparam ter-*  
Serm. ad *mittit, à cujus suffragio multa tibi pollicetur: „Que-*  
Meta- *„cunque estis Virgines ad matrem Domini confuge-*  
phrasten. *„te: illa enim pulcherrimam, pretiosissimam, & in-*  
*„corruptibilem possessionem patrocínio suo vobis*  
*„conservabit.*

*Secundum* & æquè necessarium FAMILIARITAS CUM DEO, quam promovet jugis memoria præsentia divi & piæ ad eum aspirationes: *Adhæsit anima mea post te, me suscepit dextera tua*, ait David: eni fructum: *ipsi verò in vanū quæsierunt animam meam.* Psal. 62: 9, 10.  
*Lectulum Salomonis*, habent Cantica, *sexaginta fortes ambiunt*, &c. Quis autem hic Lectulus, nisi cor Virginis, in quo illa cum divino Salomone requiescit, deliciatur ac fabulatur? eum verò *ambiant fortes*, quia castum hoc commercium comitantur sanctæ cogitationes, quæ contra omnes libidinis assultus, *timores verè nocturnos*, & à negotio *perambulante in tenebris*, eam protegunt atque defendunt. Notum est ubi luxuriæ manus dederit filius ille adolescentior, de quo Salvator in Evangelio, certè non in domo Patris, sed *peregrè profectus in regionem longinquam, ibi dissipavit substantiam suam vivendo luxuriosè*: neque Virgini cœlestis Patris filia, quousque ei adhæret, timendum incontinentiæ periculum: at si affectu & cogitationibus ab eo recedat, quantociùs succumbet oppugnata.

Psal. 62:

9, 10.

c. 3. v. 7.

vers. 8.

Luc. 15.

vers. 13.

Eccl. 33:

29.

ad Fratres

de Monte

Dei.

De Profesu

Religios. L. 1.

c. 38.

1 Machab.

2: 38.

*Tertium* est FUGA OTII, *multam enim malitiam docuit otiositas*, quam proinde Bernardus *omnium tentationum, & cogitationum malarum & inutilium sentinam* indigitat. „Sicut per rimam sentinæ (commentatur in hæc Melliflui Scriptoris „verba Doctor Seraphicus Bonaventura) aqua latentè intrat & crescit donec navis mergatur; ita ex „otio cogitationes & concupiscentiæ multiplican- „tur, donec navis cordis eis succumbens in peccato periclitetur: & ut olim Sabbatho, quo ferias celebrabant, ab Antiochi militibus oppugnati &

cæsi sunt Judæi : sic nunquam victoriosiores Luxuriæ emissarii quàm ubi animus sabbathicus, id est otiosus : in hoc ergo prælio nunquam sabbathizare statuat cum Mathathia, aliorum edoctâ clade : otium namque adulterum fecit Davidem, cùm is domi hæreret, & in solario domus suæ deambularet *eo tempore, quo solent Reges ad bella procedere.* Salomon fabricâ Templi occupatus victoriosus exitit, at otiosus mancipium libidinis. Fœdissimas Sodomæ iniquitates, illius & filiarum illius otio ascribit ipsemet Dominus : illud ergo fugiat quæ suam vult integram pudicitiam.

*L. de Ordine Vitæ.*

*Quartum est HUMILITAS, D. Bernardo dicta Custos Pudicitiae : ea lorica est, quâ præcincta Castitas invulnerabilis est : scutum est, sub quo secreta lateat : quâ quæ caret, non modò patet, sed & subinde libidini captiva traditur & hæresi, eo, qui*  
*1 Pet. 5:5. superbis resistit, humilibus autem dat suam gratiam,*  
*occultam superbiam (aliis ad cautelam) manifesta puniente luxuriâ & apostasiâ : „ An verò propter*  
*De S. Virginit. c. 4. c. aliud credendum est (observat D. Aug.) permittere Deum, ut misceantur numero professionis vestrae multi & multæ casuri & casuræ, nisi ut his cadentibus timor vester augeatur, quò superbia comprimatur, quam sic odit Deus, ut contra hanc*  
*ibid. c. 42. unam se tantum humiliarit Altissimus. Monet proinde : „ Perseverantes in numero vestro præbeant vobis exemplum, cadentes autem augeant timorem vestrum : illud amate ut imitemini, hoc lugete ne inflemini. Et certè Virgini quæ ratio superbiendi ? Si namque Deum respiciat, quid, nisi*  
*Pf. 72:24. quod ab eo accepit, habet ? meritò dictura : Tenue-*

*sti manum dexteram meam, & in voluntate tua deduxisti me.* Si seipsam inspiciat, quot se obnoxiam imperfectionibus agnoscat! Sin autem alias aspiciat aut Virgines sunt aut Seculares: Si Seculares, „plerumque actione secularium, inquit D. Gregorius, <sup>Past. Curæ p. 3. admon.</sup> „vita Continentium confunditur, cùm illi ultra habitum assumant opera, & isti juxta ordinem proprium non excitant corda: unde benè per Prophetam dicitur: *Erubescet Sidon ait mare:* quasi enim <sup>Isai. 23: 4</sup> „per vocem maris ad verecundiam Sidon adducitur, „quando per comparisonem vitæ secularium atque „in hoc mundo fluctuantium ejus, qui munitus & „quasi stabilis cernitur, vita reprobatur. Hæc S. Pontifex. Sin autem Virgines sint: „Quoties cogitas de „perfectiõne virtutum, noli considerare quid aliæ „minus habent quàm tu habes, (suggerit D. Fulgentius) <sup>ad Probam c. 19.</sup> „sed quid tu minus habeas quàm habere „jam debes, nec ideò te putes virtutibus perfectam „si quamlibet aliam videas criminibus deditam: nec „propterea tibi aliquid velocitatis assignes, si quælibet aut retroredeunt, aut segniter videas ambulantes: neque enim idcirco sanos oculos habere „pronuntiandus est lippus, quia videtur cæcus à lumine penitus alienus: nec ideò sanus dicendus est „qui gravi jacet vulnere semivivus; si alius graviore „vulnere reperiatur occisus: nec ibi debet tanquam „victor vindicare gloriam, quisquis, licet ab hoste „non sit occisus, tenetur tamen ab hoste captivus. <sup>Eccl. 3: 20.</sup> *Quantò itaque major es, humilia te in omnibus, & coram Deo invenies gratiam. Filii Dei thalamus elatas* <sup>Epist. 3. ad Probam</sup> *non recipit, & humilis Sponsus à connubio suo superbas* <sup>c. 18.</sup> *expellit, ex S. Fulgent.*

*Quintum* suppeditant OPERA POENITENTIA-  
 TIARIA : est autem duplex Castitas, una corporis,  
 altera mentis, seu potius eadem se ad utrumque ex-  
 tendit : allegata jam, quibus accensenda liberalior  
 ELEMOSYNA, tuentur pudicitiam mentis :

*L. de Hab. & Disc. Virg.* „Locupletem te sentiant indigentes (hortatur D.  
 Cyprianus) patrimonium tuum Deo foenera,  
 Christum ciba, ut Virginitatis perferre gloriam li-

ceat; ut ad Domini præmia venire contingat mul-  
 torum precibus exora. Quæ hîc se difficiles præbent,  
 Sponsum suum non amant cujus curam non habent:

*Serm. 8. Matth. 25: 40.*

*Manus enim pauperis est gazophylacium Christi,* ex  
 D. Chryfologo, *quia quicquid pauper accipit, Chri-*  
*stus accipit,* ideoque vicissim nec earum sollicitam in-  
 tentationibus curam gerit: dic ergo tu: *Ego dilectus*  
*meo: poterisque tibi vicissim polliceri, & ad me con-*  
*versio ejus.* Corpus verò Luxuriæ subtrahunt

*Epist. 2 ad Nepot.*

*Epist. 4 ad Rustic.*

OPERA POENITENTIALIA, qualia sunt Hu-  
 micubationes, sive, ut loquar phrasi S. Hieronymi  
 Chameuniæ. „Jejunia, quæ tamen (ex ejusdem  
 Doctoris præscripto) moderata sint, ne nimia de-  
 bilitent stomachum & majorem refectionem pos-  
 centia erumpant in cruditatem, quæ parens libi-  
 dinum est. Quod amplius restringit & simili in-  
 dulgentiâ remittit Autor Epistolæ ad Demetri-

*Epist. 142 c. 21.*

dem apud S. Augustin. „Quidquid illud quod  
 inflammare corpus potest, is inquit, quod fometum  
 suggerit voluptati, castitatis amore fugien-  
 dum est: nec tamen ita magno hujus rei labore gra-  
 vari te volumus, ut sub ipso statim onere succum-  
 bas: per quod multi dum nimio fervore mentis  
 ationem suarum virium non haberent, subito  
 cor-

„ conciderunt, & pœnè ante debilitatem, quàm san-  
 „ citatem de Proposito suo consecuti sunt. Opti-  
 „ mus est in omni re modus & laudabilis ubique  
 „ mensura: corpus non frangendum, sed regendum  
 est. Cilicia quorum usus in hoc bello familiaris Davi-  
 di: *Ego, is inquit, cum mihi molesti essent induebar cili-* Psal. 34:  
*cio, humiliabam in jejunio animam meam.* Discipli- vs. 14.  
 næ Apostolo (juxta D. Bernardi periphrafin duci stre- Serm. 2.  
 nuo militiæ spiritualis) frequentatæ seipso teste: *in Af-*  
*Castigo corpus meum, & in servitutem redigo.* Ver- sumpt.  
 bo denique, huc pertinet, quicquid natum est per Maria.  
 dolores sensus extinguere pruriginem carnis ejus- 1 Cor. 9:  
 que petulantiam cohibere, quo intuitu Doctore 27.  
 Angelico à castigando etymologia Castitatis est.  
 Lascivit itaque corpus tuum? Vides aliam legem in Rom. 17:  
 membris tuis repugnantem legi mentis tuæ teque 23.  
 ptivantem in lege peccati, quæ est in membris tuis?  
 en arma quibus hostem expugnes, ea arripe iisque  
 juxta Superioris tui utere consilium: locus, quem  
 premit obsidio, tormenta bellica concutiunt & vio-  
 lentâ manu miles invadit, cuique subducuntur Vi-  
 ctualia, cogitur tandem ad deditionem: ideoque  
 præcinge te cilicio, humicubationibus fatiga, Di-  
 sciplinis concute, & per jejunium subtrahe libidini  
 alimoniam, *quia dum satietate venter extenditur, ha-*  
*bet S. Gregorius, aculei libidinis excitantur, eam sub-* Past. p. 3.  
*trahe & dabit manus victas: sic, sic, est naturæ furor admon.*  
*cicurandus, ex D. Chrysoft. de Virg. c. 9. sic cohiben-* 20.  
 da carnis petulantia. Sed de his satis, de quibus id-  
 circo fufius, quia, ut monet jam memoratus Pon- In 1 Reg.  
 tifex, „ qui virtutum flores in mente non vult exure- 15. l. 6.  
 „ re, ita debet libidinis ignem extinguere, ut per te-  
 nuem

*Serm. 1. de Assumpt. B. M. V.* nuem scintillam nunquam possit ardere. „ In omnibus itaque ( ut finiam verbis D. Augustini ) te- lem Virgo Venerabilis exhibe, ut quasi Lili- um de horto Ecclesiæ colligaris, & Regi digna sis Virgini- num in perpetuum copulari.

*L. de Virginit. c. 27.* Antequam tamen ab hac Materia digrediar, auream Aurei Oris sententiam audire lubet, eorum omnium, quæ gemino hoc §. diximus, illustre Bre- viarium: „ Novi rei contentionem, novi Virginum studium, novi belli gravitatem: pervicaci quodam & forti animo opus est atque à libidinum sensu averso, nam per carbones ingrediendum est ut non uraris, & per mucrones eundem ut non saucieris: ea est enim libidinis vis quæ ignis atque ferri, quòd, nisi animus ita comparatus sit ut nec ad ejus dolores moveatur, protinus se perdat. Itaque opus est nobis adamantinâ mente, oculo infomni, tolerantinâ summâ, muris firmis, parietibus, foribus ac repagulis, custodibus pervigilibus ac prævalidis, atque imprimis cœlesti favore, nam nisi Dominus urbem custodiat, frustra vigilant custodes. At quo pacto eum favorem eliciemus? si nostra omnia conferamus, sana consilia, summam jejunitatis ac vigiliarum contensionem, Legis procurationem, Præceptorum studium & quod caput est, si in nobis fiduciam non collocemus, quâ, & si magna quædam præstemus, illud apud nos perpetuò dicamus, necesse est: nisi Dominus ædes instruat, frustra laborant, qui eas instruunt. Nec enim nobis lucta est adversus sanguinem & carnem, sed adversus Principatus, adversus Potestates, adversus mundi Potentes tenebrarum hujus sæculi, adversus nequam

„quam spiritus, qui sunt in cœlestibus: ac noctes  
 „diesque cogitationes nobis armatæ stent oportet,  
 „& impudentibus libidinibus formidini sint: quip-  
 „pe si minimum remittant, astans Diabolus ignem  
 „manibus tenet vibraturus ac Dei Fanum concrema-  
 „turus. Ergò opus est undique muniamur: est enim  
 „nobis pugna cum naturæ necessitate, Angelorum  
 „studii æmulatio, cum incorporeis Copiis cursus, ter-  
 „ra atque cinis Cœlicolis æquari nititur, mortalitas  
 „cum immortalitate certamen in it.

## §. XVII.

*De Refectione Corporis.*

**D**uplici parte constat homo, animâ scil. & cor-  
 pore, sed non æquè nobili: illa namque primas  
 obtinet, cujus hoc ministerio deputatum est, quod  
 proinde *hominis* seu animæ *famulum* indigitat Augu- *In Psal.*  
 stinus. Ei utriusque cura incumbit, Animæ, quo <sup>145.</sup>  
 vitâ vivat gratiæ & aliquando potiatur æternitate cœ-  
 lestis gloriæ: Corporis ne debilitatum deficiat aut  
 protervum menti prædominetur: eam Animæ adhi-  
 bet per peccati fugam virtutisque serium studium,  
 Corpori verò præcipuè per hæc tria, somnum scil.  
 de quo infra §. 19. Vestitum de quo supra §. 3. &  
 Alimenta; qualem autem in his erga illud se exhi-  
 bere debeat, Virginem devotam præfens §. do-  
 cebit.

PRIMÒ prandii & cœnæ tempus non præveniat  
 aut interrumpat, eas æmulata, quæ toto prope die  
 sine induciis feruntur in esculenta, quibus nunquam